

## ОКРУГЛИ СТО „Ј(Н)А И ИЗАЗОВИ ВОЈНОГ ПРОФЕСИОНАЛИЗМА”, БЕОГРАД, 5. АПРИЛ 2023.

Одељење за војну историју Института за стратегијска истраживања, у сарадњи са Катедром друштвених наука Војне академије, организовало је, 5. априла, округли сто на тему „ЈНА и изазови војног професионализма” у оквиру научноистраживачког пројекта „Развој професионалне војне организације у Србији 1804–1990: искуства и поуке”. Поред припадника Одељења за војну историју Института за стратегијска истраживања, виших научних сарадника: пуковника др Миљана Милкића, пуковника проф. др Далибора Денде, научних сарадника др Татјане Милошевић и др Ненада Ж. Петровића, квалитету скупа су, својим учешћем, допринели и еминентни стручњаци из Института за савремену историју, Института за новију историју Србије, Института за политичке студије, Института за европске студије, Архива Југославије, Филозофског факултета Универзитета у Београду и Правног факултета за привреду и правосуђе из Новог Сада. Округли сто је отворила директорка Института за стратегијска истраживања проф. др Јованка Шарановић, истичући друштвени значај научноистраживачких пројеката које реализује Институт, а посебно оних на којима је ангажовано Одељење за војну историју. Захвалила се припадницима Катедре друштвених наука Војне академије као суорганизаторима округлог стола, а нарочито учесницима скупа.

На скупу је презентовано дванаест реферата у оквиру три панела. Првим панелом председавао је пуковник др Миљан Милкић, виши научни сарадник из Института за стратегијска истраживања. Први излагач, др Ивана Лукнар, научни сарадник из Института за политичке студије, у реферату „Војни позив као професија” истакла је војни позив као једну од најзначајнијих професија у друштву чији је задатак очување мира и безбедности. У излагању др Милана Терзића, научног саветника из Архива Југославије, на тему „Кадровска политика у партизанском покрету током и након Другог светског рата” приказана је постепена промена структуре официрског кадра током Другог светског рата и у првим послератним годинама. О војном образовању и васпитању послератног старешинског кадра детаљније је говорио др Марко Б. Милетић, научни сарадник Институ-

та за савремену историју, у реферату под називом „О старешинском кадру, његовом одабирању, школовању и васпитању – кадровска политика у армији у првим послератним годинама“. Први панел затворен је излагањем др Бојана Б. Димитријевића, научног саветника из Института за савремену историју, на тему „Кадрови рода оклопно-механизованих јединица ЈНА 1945–1992“. Заснивајући своја истраживања на недоступној архивској грађи, Димитријевић је изнео значајне закључке за научну јавност у вези са кадровском политиком ЈНА у роду ОМЈ.

Други панел, којим је председавао пуковник доц. др Слободана Ђукића са Војне академије, отворен је рефератом проф. др Александра Животића са Филозофског факултета Универзитета у Београду на тему „ЈА/ЈНА и ратна искуства Краљевине Србије (1948–1961)“. Наредни излагач, проф. др Алексеј Тимофејев са Филозофског факултета говорио је о „Партизанским дејствима у одбрамбеним плановима ЈА/ЈНА“. У последња два реферата другог панела разматрано је питање војног школства у ЈНА. Др Татјана Милошевић представила је реферат на тему „Совјетски утицај на почетак развоја војног школства у ЈА/ЈНА (1945–1951)“. Следећи панелиста, пуковник проф. др Далибор Денда говорио је на тему „Између идеологије и професије – Школа националне одбране (1955–1990)“.

Трећим панелом, уједно и последњим, председавао је пуковник проф. др Далибор Денда. Први учесник био је пуковник др Миљан Милкић који је изложио свој рад под називом „Нормативно регулисање научноистраживачке делатности у ЈНА“. Следећа два излагача разматрала су питање професионализације војног правосуђа. Др Ненад Ж. Петровић концизно је приказао развој професионализације војног судства рефератом „Професионализација судског већа и права на одбрану у војскама Србије и Југославије у 19. и 20. веку“. Проф. др Зоран Павловић са Правног факултета за привреду и правосуђе, Универзитета Привредна академија у Новом Саду, представио је реферат на тему „Војно правосуђе – искуства из прошлости“. У последњем излагању пуковник доц. др Слободан Ђукић изнео је проблеме са којима се суочавала ЈНА приликом борбених дејстава у грађанском рату у реферату „ЈНА и грађански рат у Југославији“.

Квалитету округлог стола допринели су својим присуством, коментарима и сугестијама и дискусанти др Миле Бјелајац, научни саветник, др Дмитар Тасић, виши научни сарадник са Института за новију историју Србије, др Милан Игрутиновић, научни сарадник са Института за европске студије и пуковник Вангел Милковски, наставник војних вештина из Школе националне одбране „Војвода Радомир Путник“.

Округли сто „ЈНА и изазови војног професионализма“ затворен је дискусијом учесника скупа, а као закључак наметнуло се мишљење о потреби сагледавања успешно примењених професионалних искустава у претходним временима и могућностима њихове примене у савременој организацији Војске Србије, будући да се основни захтеви војног професионализма нису изменили у последња два века. На крају, најављено је и објављивање зборника радова са овог научног скупа.

потпоручник *Стефан Шипка*